

N:o 118.

Af herrar **J. Nydal** och **L. G. Broomé** i Bårslöf, i *anledning af Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag för beredande af undervisning i slöjd.*

I kongl. kungörelsen af den 1 juni 1894 och den 29 maj 1896 stadgas bland andra vilkor för meddelande af statsbidrag åt lärare och lärarinnor, som i slöjd undervisa i skolåldern varande gossar och flickor, att antalet slöjdande gossar skall i folkskola uppgå till minst 10 eller, om i sådan skola lärjungarna för slöjdundervisning delats i afdelningar, minst femton i hvarje sådan afdelning, och att antalet slöjdande flickor skall i folkskola uppgå till minst tio eller, om i dylik skola lärjungarna för slöjdundervisningen delats i afdelningar, minst tjugufem i hvarje sådan afdelning.

Dessa föreskrifter äro bibehållna i Kongl. Maj:ts proposition till innevarande Riksdag angående anslag för beredande af undervisning i slöjd. De torde också i det hela vara välgrundade och ändamålsenliga. Fall förekomma likväl, då de omöjliggöra ett sådant anordnande af slöjdundervisningen i folkskola, att statsbidraget kan erhållas.

Ej sällan förekommer det, att afdelningar af folkskolan undervisas i särskilda lokaler så pass aflägsset belägna från hvarandra, att gemensam slöjdundervisning för skolans lärjungar icke kan åstadkommas, utan måste

sådan undervisning anordnas särskildt med hvarje afdelning, då det ofta händer, att antalet i hvarje afdelning icke uppgår till minst femton gossar eller minst tjugofem flickor, vid hvilket förhållande statsbidraget icke beviljas. Det torde emellertid vara svårt att angifva något giltigt skäl, hvarför vilkoret för erhållande af statsbidrag åt lärare och lärarinnor, som i slöjd undervisa sådana folkskoleafdelningar, om hvilka det här är tal, skall vara strängare än samma vilkor beträffande folkskola och mindre folkskola, i hvilka de slöjdande lärjungarnas antal icke är större, än att de kunna undervisas på *en* afdelning. Särskildt framställer sig den frågan, om det kan vara ett ändamålsenligt användande af statsanslaget i fråga, att understöd lemnas för mindre folkskola med endast tio slöjdande flickor, men ej för sådan folkskoleafdelning, som här blifvit omnämnd, derest antalet slöjdande flickor ej är minst 2 $\frac{1}{2}$ gånger så stort som det förra. Om i berörda afseende någon skilnad bör göras mellan sådan folkskoleafdelning och mindre folkskola, så vill det synas, som om den snarare borde vara till förmån för den förra än för den senare.

I tätare befolkade samhällen, der folkskolan delats i två eller flera afdelningar med hvar sin lärare eller lärarinna, torde det ofta vara af vigt, att sådan afdelnings gossar eller flickor kunde få sammanhållas i *en* slöjdfafdelning; men om sådan folkskoleafdelning t. ex. omfattade 14 gossar och 24 flickor, skulle hvarken för gossar eller flickor någon med statsbidrag understödd slöjdfafdelning af ifrågavarande folkskoleafdelning kunna bildas, utan måste under sådana omständigheter barnen från denna folkskoleafdelning i och för slöjdundervisningen sammanföras med barn från annan eller andra folkskoleafdelningar, hvarigenom svåra olägenheter kunde uppstå med afseende på anordningen af undervisningen i öfriga folkskolans ämnen, i synnerhet der — såsom väl oftast torde vara fallet — de olika slöjdfafdelningarna hafva gemensam slöjdlokal, hvadan slöjdfafdelningarna skiftevis måste använda slöjdlokalen, under det undervisningen samtidigt pågår i andra ämnen inom öfriga folkskoleafdelningar på platsen.

Då det sålunda med afseende på främjandet af slöjdundervisningen i våra folkskolor torde vara af synnerlig betydelse, att statsbidrag äfven må kunna erhållas för sådana slöjdfafdelningar, hvars barnantal ej hinner upp till den i Kongl. Maj:ts proposition i ärendet angifna siffran, och då det af Kongl. Maj:t i samma proposition för ändamålet äskade förslagsanslaget torde vara så rundligt tilltaget, att detsamma ej kan behöfva öfverskridas, äfven om sådana eftergifter, som dem vi här påpekat såsom nödvändiga,

göras i vilkoren för erhållandet af statsunderstöd till slöjdskola eller slöjdfdelning, tillåta vi oss föreslå,

att Riksdagen måtte, med godkännande i öfrigt af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag för beredande af undervisning i slöjd, besluta, att statsbidrag för slöjdundervisning må utgå äfven för sådan slöjdfdelning, som består af mindre än 15 gossar eller 25 flickor, i det fall att antalet gossar eller flickor i en folkskoleafdelning ej uppgår till nämnda antal, men samtliga i afdelningen varande gossar eller flickor deltaga i slöjden.

Stockholm den 28 januari 1900.

Johan Nydal.

L. Gust. Broomé.